

Превод от английски език!

5 юни 2026 г.
Гр. Париж

Декларация от Париж 2026 г. „Доверие в съдебната власт“

I. Въведение

1. Европейският съюз е основан на върховенството на закона, а независимостта на съдебната власт е един от основните му стълбове. Във време, когато демократичните институции са изправени пред нарастващ скептицизъм и нарастващ натиск, поддържането на общественото доверие в съдебната власт е по-важно от всякога. Съдиите играят основна роля в защитата на демокрацията, като гарантират, че правата и свободите са защитени и че всички публични органи действат в рамките на закона.

2. Европейската мрежа на съдебните съвети (ЕМСС) последователно утвърждава, че съдебната независимост и отчетността са неразделни. Обществено доверие зависи и от двете. То се укрепва чрез прозрачни и основани на заслуги назначения на съдии, ефективни механизми за отчетност, високи етични стандарти и открито взаимодействие с обществото.

II. Ролята на съдебните съвети

3. Обществено доверие в съдебната система изисква независими институции, отговорни за съдебното управление, подкрепени от достатъчно ресурси и защитени от политическа намеса.

4. Съдебните съвети играят централна роля в гарантирането, че назначаването, оценяването и повишението на съдиите се осъществяват съобразно обективни, основани на заслуги и прозрачни критерии за подбор. Съдебното кариерно развитие трябва да се управлява от процедури, които са открити за контрол и са свободни от неправомерно влияние.

5. Високите стандарти на съдебната етика трябва да бъдат поддържани, подкрепени от подходящи насоки и обучение. Където е необходимо, трябва да бъдат гарантирани справедливи и ясно регулирани дисциплинарни процедури.

III. Укрепване на общественото доверие

6. Традиционните мерки за прозрачност остават от съществено значение, но вече не са достатъчни сами по себе си. Съдебните институции трябва непрекъснато да оценяват обществените развития и да търсят структурирана обратна връзка от потребителите на съдебни услуги, юристите и други участници в съдебните производства. Такава обратна връзка може да подобри качеството, достъпността и

общественото възприятие за независимост на правосъдието, като същевременно насърчава конструктивния диалог между съдебната власт и обществото.

7. Цифровизацията предлага значителни възможности за подобряване на достъпа до правосъдие, ефективност и прозрачност. Електронните системи за управление на делата, цифровите услуги и по-широкият обществен достъп до съдебната практика могат да укрепят доверието в правораздаването. Същевременно дигиталната трансформация трябва да остане приобщаваща и никога не трябва да създава бариери за тези, които не могат да използват цифрови инструменти. Тези развития следва да бъдат под контрола на съдебната власт.

8. Изкуственият интелект може да подпомогне съдебната работа, като намали административната тежест и подобри организацията на информацията. Въпреки това, изкуственият интелект трябва да остане обект на смислен човешки надзор и да спазва принципите на прозрачност, отчетност, възможност за одит и липса на дискриминация. Вземането на съдебни решения е присъща човешка функция и не трябва да бъде заменено от автоматизирани процеси.

9. Комуникацията е съществен компонент на общественото доверие. Съдебната власт следва активно да обяснява своята роля, значението на върховенството на закона и значението на съдебните решения, особено по въпроси от значителен обществен интерес. Комуникацията следва да бъде ясна, достъпна, адаптирана към различни аудитории и да се осъществява чрез подходящи канали, включително съвременни цифрови платформи.

10. Съдиите трябва да се възприемат като неразделна част от обществата, на които служат. В съответствие с изискванията за съдебна етика и безпристрастност, инициативи, които насърчават по-доброто разбиране на съдебната власт и нейната работа, могат да допринесат значително за укрепване на общественото доверие. Съдиите следва да бъдат образовани относно необходимостта от създаване и поддържане на обществено доверие и да бъдат обучени в уменията, необходими за това.

IV. Заключение

11. Поддържането и укрепването на общественото доверие в съдебната власт изисква постоянен ангажимент за независимост, професионализъм, прозрачност и отчетност. Съдебните съвети трябва да поемат водеща роля в насочването на съдебната власт през големите трансформации на нашето време, особено в областите на комуникацията и цифровизацията.

12. Като гаранتي на съдебната независимост, съдебните съвети трябва също така да гарантират и контролират технологичните иновации, включително нарастващото използване на изкуствен интелект, да служат на правораздаването, без да подкопават незаменимата роля на съдиите, върховенството на закона и правата на човека. Общественото доверие ще бъде запазено, само ако модернизацията е съпроводена от непоколебимо зачитане на съдебната независимост, човешкото вземане на решения и основните ценности на върховенството на закона.